

Haasteet asiakas- ja potilasturvallisuudessa

Suomen
Potilasturvallisuusyhdistys

Sisältö

- Mittaaminen
- Potilaiden ja asiakkaiden aktivointi
- Vaaratapahtumaraporttien hyödyt
- Kotihoito
- Kansallinen koordinointi

Mittaaminen

- Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittäminen perustuu monipuoliseen ja yhtenäiseen seurantaan organisaatioissa.
- Organisaation käyttämät mittarit potilas- ja asiakasturvallisuuden seurantaan tulee olla määritelty. Niihin sisältyvät myös kansallisesti seurattavat mittarit.

- Tavoitteiden toteutumiseksi on tehtävä päätöksiä ja ratkaisuja tietoon perustuen
- Osana sote-uudistusta valmistellaan yhtenäistä mittaristoa ja indikaattoreita väestön hyvinvoinnin ja palvelutarpeiden arviointiin sekä palvelujen laadun, vaikuttavuuden, kustannusten ja tehokkuuden seuraamiseen.
 - Valmistelua tekee vaikuttavuus- ja kustannustietoryhmä.

- KUVA-mittaristo esim.
 - Toimenpiteen jälkeinen verenmyrkytys (sepsis)
 - Ilmoitetut potilasvahingot
 - Organisaation sisäiset vaaratilanneilmoitukset (esim. Haipro) käytössä
 - Ammattioikeuksien perumiset
 - Kokemusasiantuntijoiden käyttö

- Potilas- ja asiakasturvallisuuden itsearviointilomake
 - 8 eri osa-aluetta
 - Turvallisuuskulttuuri
 - Johtaminen
 - Turvallisuusriskien hallinta
 - Resurssien ja osaamisen varmistaminen
 - Prosessit ja toimintatavat
 - Jatkuva seuranta ja kehittäminen
 - Potilaan ja asiakkaan osallistuminen
 - Periaatteet ja toiminnot

Potilaiden ja asiakkaiden osallistuminen

- Haasteena edelleen potilaiden osallistaminen
 - Nähdään tärkeänä
 - Paternalistinen kulttuuri
 - Potilailla positiiviset kokemukset
- Potilaalle kertominen haittatapahtumasta
 - Potilaiden mukaan ottaminen vaaratapahtumien tutkintaan
- Henkilökunnalle kertominen haittatapahtumasta potilaan toimesta

- Huoneentaulut
- THL:n [Potilaan opas](#)

”Varmasti minä?”

Potilas, sinulla on oikeus tulla tunnistetuksi oikein!

Jokaisen työntekijän vastuulla on varmistaa, että kyseessä on oikea potilas. Tunnistaminen täytyy tehdä aina, vaikka potilas olisikin ammattilaiselle ennestään tuttu.

23.1.2019

Vaaratapahtumaraporttien hyödyntäminen

- Vapaaehtoinen raportointi kattaa 10-20% haittatapahtumista
- Raportointiaktiivisuus lisääntyy vuosi vuodelta
- Läheltä piti –tilanteiden määrä laskussa
- Suunnitellaan kehittämistoimenpide 4,2%:ssa (847 492 ilmoitusta)

- Kehittämistoimenpiteiden ja ylemmälle tasolle vietyjen ilmoitusten osuus oli sitä suurempi mitä vakavammasta haitasta oli kyse
- Eniten kehittämistoimenpiteitä oli tehty silloin, kun tapahtumaan olivat olleet vaikuttamassa laitteet ja tarvikkeet, ja vähiten silloin, kun vaikuttava tekijä oli ollut potilas.

- Kehittämistoimenpide kirjattu 2,7% (16 019 ilmoitusta)
- Monet kehittämistoimenpiteet sellaisia, jotka toimintamallit pitäisi olla organisaatiossa jo käytössä
- Potilaiden tekemistä vaaratapahtumailmoituksistakin vain 6% johti kehittämistoimenpiteeseen (656 ilmoitusta)

Mitä pitäisi tehdä?

23.1.2019

Kotihoito

- Riittävä ravitseemus
- Lääkehoidon toteutuminen, lääkehoidon vaikuttavuus
- Asuinympäristön turvallisuus
- Toimintakyvyn muutokset

→ Kuka havaitsee, mihin ilmoitetaan, kuka seuraa?

Kansallinen koordinointi

- Suomesta puuttuu toimija, jolla olisi riittävät resurssit ja toimivalta potilas- ja asiakasturvallisuuden valtakunnalliseen kehittämiseen ja yhteistyön koordinoimiseen.
- Potilas- ja asiakasturvallisuusvaltuutetun pääasiallinen tehtävä olisi potilas- ja asiakasturvallisuuden kokonaisvaltainen kehittäminen ennaltaehkäisevään työhön painottuen.

- Valtuutetun tehtävänä olisi toimia valtakunnallisen yhteistyöverkoston rakentajana eri toimijoiden välillä ja tarjota tukea jatkuvasti murroksessa olevan sektorin toimijoille.
- Valtuutettu ei toimisi valvovana viranomaisena tai turvallisuuden arvioijana.

- Tukea sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuussa olevia organisaatioita (maakuntia) potilas- ja asiakasturvallisuuden toteutumisessa organisaation toiminnassa
- Pitää potilas- ja asiakasturvallisuutta esillä valtakunnallisesti
- Ottaa kantaa ja antaa lausuntoja
- Vaikuttaa valtakunnalliseen päätöksentekoon potilas- ja asiakasturvallisuusasioissa

- Tehdä monialaista yhteistyötä viranomaisten ja sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisen- ja tuottamisvastuussa olevien organisaatioiden kanssa
- Seurata potilas- ja asiakasturvallisuuden yleistä kehitystä ja tehdä tarpeelliseksi katsomiaan aloitteita
- Seurata lainsäädäntöä ja yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä arvioida niiden vaikutuksia potilas- ja asiakasturvallisuuteen
- Tuottaa tietoa potilas- ja asiakasturvallisuudesta
 - potilaille ja asiakkaille
 - organisaatioille ja niiden työntekijöille
 - tutkijoille

Lähteitä:

- Rauhala A, Kinnunen M, Kuosmanen A, Liukka M, Olin K, Sahlström M & Roine R. Mitä vapaaehtoiset vaaratapahtumailmoitukset kertovat? Lääkärilehti 46/2018 vsk 73, s. 2716 – 2720.
- Liukka M, Hupli M, Turunen H. Problems with incident reporting: Reports lead rarely to recommendations. J Clin Nurs. 2019;00:1–7.
<https://doi.org/10.1111/jocn.14765>
- Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia 2017-2021. Valtioneuvoston periaatepäätös. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisuja 2017:9.
- Sahlström M. Patient participation in promoting patient safety – Finnish patients' and patient safety experts' views. Publications of the University of Eastern Finland Dissertations in Health Sciences no 495.
http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-2961-7/urn_isbn_978-952-61-2961-7.pdf
- [Kotona asumisen turvallisuus](#)
- Alueuudistus.fi/tietojohdaminen
- [Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia](#)

23.1.2019